

*De bonar. literar. restitutione per Græcos
in Italia et Germania Sec. xv*

MEMORIAM
ANTE HOS TRECENTOS ANNOS
INSTAVRATAE LITTERATURAE
SAECVLAREM
IN GYMNASIO GORLICENSI

clb IsccLIII, d. XXIII Nov,

RENOVABIT

SOLEMNIQVE ORATIONE
PRO SALVTE PVBLICA
CIVITATISQVE NOSTRAE MODERATORIBVS

SENATV AMPLISSIMO

VOTA FACIET

FRID. CHRISTIANVS BAVMEISTERVS,

GYMN. GORL. RECT.

GORLICII, STANNIS FICKELSCHERERIANIS.

Contigit, ante hos trecentos annos, reipublicae litterariae felicitas, quam fera commemorabit praedicabitque posteritas, quamque nulla temporum calamitate amplius interpellatum iri, speramus. Cum enim, per tot saeculorum decursum, tenebris barbariaeque oppressae iacuissent bonae litterae, factum est, diuina moderante prouidentia, ut Europa, qua occidentem spectat, anno saeculi quinti et decimi tertio et quinquagesimo, nouo eruditae sapientiae lumine collustraretur, ipsaque adeo religio, felicissima temporum litterarumque reparatione, spiritum sanguinemque recipere uideretur.

Constantinopoli delituerant adhuc Musae, ibique, domicilio uel constituto, quam diuissime habitare cupiebant, tanquam in portum, locumque tranquillitatis plenissimum deductae. Eruditi, si qui inueniebantur, qui perpauci erant, fere omnes uiuebant Constantinopoli, quo se, ad ingenii cultum capeffendum, conferebant elegantiae cultiorisque litteraturae studiosi. At quemadmodum minimis momentis maximae rerum conuersiones, inclinationesque temporum fieri per saepe solent, ita Musae Constantinopolitanae, turbulentissima subito coorta tempestate, sua se de sede otioque demotas uidebant.

Barbari, immanitate efferati, Graecorum Metropolim hostiliter adorti, caedibus et igne miscebant omnia, et, Constantinopoli, quae, ad hoc usque tempus, iudice Aenea Syluio, uetustae sapientiae monumentum, litterarum domicilium, et arx philosophiae fuerat, MCCCCLIII, mense Maio, expugnata, Musis tristissimum indicere exilium uidebantur. Videbantur uero? Indixerunt prorsus, et funere, post hominum memoriam luctuosissimo, extulere Musas, quae non prius, quam in aliud delatae solum, spiritu motuque reddito, reuiuifcebant.

Quot-

Quotquot enim adhuc coluerant litteras Constantinopoli, quotquot otio cum dignitate, quam exquisitioris cultus eruditionis conciliat, perfrui erant, hi, Martis commoti furore turbatique, fuga salutem petebant, libertatem et sentiendi et uiuendi seruitute potiorrem arbitrati.

In occidentis partes, Italiam maxime, antiquissimam illam omnis elegantiae eruditaeque sapientiae sedem, tanquam in portum, se recipiebant, diuturnas tristissimasque tenebras, quibus harum terrarum populos circumfuderat barbaria, discussuri. Discusserunt feliciter.

Diuino enim ita prouisum erat consilio, ut exules Graeci Italiae noua largaque completerent luce, melioresque litteras, deterso situ et squalore, pristinae dignitati decorique restituerent. Vixdum, patria relicta, Latium attigerant Graeci, in quibus commemorandi sunt Chrysoloras, Trapezuntius, Bessarion, alii, cum optimarum artium studia, latina maxime et graeca lingua, laetius in dies efflorescerent, cederetque uictrici sapientiae barbaries, humanitati feritas, rationisque cultui superstitionis. Aperiebant scholas, et, potestate cultiores litteras publice docendi facta, non modo iuueniles animos, politioris litteraturae, eloquentiae maxime, amore imbuere, recte sentiendi, dicendi, uiuendique rationem docebant, sed suo quoque exemplo Italos, aemulationis concitatos stimulis, ad liberaliora studia, diligentius excolenda, commouebant.

Ita litterarum felicitas, nouo uelut cursu inito, celerrime longissimeque progressa, nitidiorum Italiae, quin uniuersae Europae, reddidit formam, aureaque saecula uisa sunt rediisse.

Neque Italiae modo finibus haec continebatur eruditionis instauratio, sed Germaniam quoque Musae, transcensis Alpibus, noua laetissimaque sapientiae luce paullatim replere occooperant, quae, splendore longe lateque diffuso, diuturnam barbariei superstitionisque noctem dissipauit, mirandum in modum. Diuinitus enim ad instaurandas litteras litterarumque officinas excitabantur summa ingenia, quorum, uix credibile est, quantum prouentum protulerit in Germania haec aetas.

Quorum quidem industria quamuis, uel inprimis, in linguarum, earumque quibus humanitatis cultus instruitur, artium emendatione fuerit uersata, non defuerunt tamen, qui, quantum Itali aliique corruptelis linguarum et eloquentiae extirpandis impendebant operae, tantum studii in philosophia, a fordibus et squalore repurganda, consumebant, uiam, Petrarchae impressam uestigijs, persecuti.

Haec

FK.133
57

Pa
734

*De bonar. litterar. restitutione per Graecos
in Italia et Germania Sec. xv*

MEMORIAM
ANTE HOS TRECENTOS ANNOS
INSTAVRATAE LITTERATVRAE
SAECVLAREM
IN GYMNASIO GORLICENSI

MDCCLIII, d. XXIII Nov,

RENOVABIT

UNIQVE ORATIONE

PRO SALVTE PVBLICA

VE NOSTRAE MODERATORIBVS

TV AMPLISSIMO

VOTA FACIET

CHRISTIANVS BAUMEISTERS,

GYMN. GORL. RECT.

STANNIS FICKELSCHERERIANIS.

